

Верхнє Синьовидне - село міського типу Сколівського району Львівської області. Колишня назва Синевідсько Вижне (до 1946 року). Село розміщене у Високому Бескиді в місці впадіння річки Опору в річку [Стрий](#) .

В перше в Галицько-Волинському літописі село Синьовидне згадується від 1240 року. В

цьому місці колись було городище, також є сліди руїн колишнього монастиря, в якому у 1240 році зупинявся князь Данило Галицький. Звичайно назва походить від того, що як раз в часи паводків розливались дві ріки Опір і Стрий на велику площу водою, яка мала синьоватий колір.

Хоча раніше це бойківське поселення називалося інакше: **Synowodzko**. Старий путівник Галичиною передає переказ про те, що на місці теперішньої долини Стрия, де лежить Верхнє Синьовидне, колись було озеро Сині Води. Легендами сині гори повняються: неподалік Верхнього Синьовидного є

Княжі скелі

, де начебто колись розбилась горда князівна Ярославна, а закоханий у неї татарський хан скам'янів від горя.

Дослідник М.Орлович про мешканців Синьовидного пише таке: саме місцеві бойки зустрічаються на базарах Львова, провінційних галицьких містечок, а навіть Кракова чи Закопаного. Торгують сушеними Карпатськими грибами, овочами та виробами з дерева. Все це через їхню кривну спорідненість з татарами... Думаєте, польський шовінізм? Де ні. Іван Франко уславив місцевих жителів схожим чином: "Синьовидські бойки такі гендлярі, що жида заткнуть за халяву".

В часи Орловича в поселенні проживало 3 300 жителів, а зараз тут - близько 3 500 чоловік. Дивовижна постійність популяції населення, яка пов'язана, ймовірно, з відсутністю вільної землі навколо села.

Раніше туристи знаходили біля Верхнього Синьовидного залишки земляних укріплень княжого часу. На Золотій горі зберігся монастир - зараз там цвинтар та Георгіївська церква київського патріархату.

З селом пов'язані кілька легенд. Перша легенда говорить, що начебто у келії монастиря Пресвятої Богородиці у 1240 році заночував Данило Галицький, який прямував по дорозі до Угорщини. Саме в Угорщину він їхав сватати сина Лева за королівну Констанцію. Ранком князь побачив біженців з розореного Києва тікали від орд Батия жителі Київської Русі.

Поза селом можна побачити крутий берег ріки, на якому є скелі червоного кольору. За легендою на цьому місці було поранено Олекса Довбуша під час бою із смоляками і його кров залила цей берег.

Інша легенда говорить, що колись люди були такі велетні, що як один стояв на одні горі, а другий на другі, то й могли руки подати один одному.

Один велетень схотів води пити, а ріки Стрий і Опір пересохли були трохи. Він

нахилиться, щоб з них попити там, де вони сходилися, а то вода каламутиться, хіба з піском смокче. Узяв він та й нижче того місця насунув землі, каміння. Високу таку греблю, гать збудував як Червоні Береги. Вода заповнила цю долину і зробилося велике озеро. Вода чиста стала. Він напився, та й лишив озеро. Як води набралосся багато, вона через гать переливалася.

Звідси, від гір у ті сині води, клином заходила земля. Там і поля урожайні були на тім клинці. То - велике. І ліс недалеко. Зайшли сюди люди, але не велетні, а такі, як ми. Побудувалися, орали землю там. Одного дня надійшов туди велетень той, знов хотів води напитися. Дивіться, а на тім сухім клині якісь мурашки, подібні до нього, лиш дуже маленькі. Взяв їх разом з волами і плугом на долоню та й поніс показувати мамі:

- Дивіться, яких я мурашок знайшов.

- Ой, то, синку, не мурашки. То по нас ту в горах такі люди будуть жити. Віднеси їх на то місце, звідки взяв.

Поклав він їх над тим озером і лишив. Заснували вони село та й назвали від тих синіх вод Синевідськом.

Тоді вся Скільська Верховина ще не була заселена, бо велетні десь пропали, а нашим маленьким людям тяжко було в тих дебрях та лісах давати раду. Жили спочатку на долах, а в горах хіба полювали. Але Синевідсько вже було. Воно старіше від Львова. Не знаю, чи правда то, але приказували, що це село найдавніше в нашім районі.

Безпечно жили там люди.

З північного боку були відгороджені тим великим озером, а з полудня - горами та лісами. Випав колись дуже дощовий рік. Дощі не переставали. Говорили, що над горами хмара урвалася. Води в кількох місцях перекочувалися через ту греблю. А Стрий пер з такою силою, що в одному місці прорвав її. Вода з озера витекла вся. Дно висохло.

На ту долину перебралися люди. Там ще ліпші ґрунти. Поробили файні городи, садів порозводили, що стали торгувати яблуками та сливами по світу.

Нижче того села заснувалося друге. Його назвали Нижнім Синевідськом. А те перше - Верхнім. Тепир пишуть, Верхнє Синьовидне і Нижнє Синьовидне.

З Верхнього Синьовидного походить найвідоміший український меценат **Петро Яцик**, монумент якого розміщений біля фасаду середньої школи.

Визначні місця села:

Дерев'яна церква св. Юра, 1930-ті рр. Фрагмент. Архітектор Василь Нагірний.

Довідкова інформація:

Код для міжміського зв'язку 03251
Аптека — вул. С. Стрільців, 77, тел. 24537